

Nr 30.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Stora och Lilla Alviken nr 1 och 2 m. m. i Östergötlands län; given Stockholms slott den 19 december 1913.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

dels att den till förra majorsbostället 1 1/2 mantal Stora och Lilla Alviken nr 1 och 2 jämte Alviken nr 3, en utjord, i Nykils socken av Östergötlands län hörande lägenheten Vallsås nr 1, en äng, må å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas enligt kungl. brevet den 29 maj 1874;

dels ock att de till samma egendom hörande lägenheterna Stora Hällevad, Lilla Hällevad, Stora Rösslebacken, Hästhagen, Stora Rom, Lilla Rom och Brostugan må med i statsrådsprotokollet angivna områden var för sig från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder under förbehåll ej mindre beträffande en var av lägenheterna om rätt till fri utfartsväg än även om skyldighet för blivande ägare av lägenheten Stora Rösslebacken att låta f. d. rättaren Karl Joh. Johansson under sin och sin hustrus livstid kvarbo å en därå belintlig lägenhet, kallad Lilla Rösslebacken, mot en gottgörelse av 20 kronor om året.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19
december 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde härefter.

Vid en under år 1912 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1915 av förra majorsbostället 1½ mantal Stora och Lilla Alviken nr 1 och 2 jämte Alviken nr 3, en utjord, och Vallsås nr 1, en äng, i Nykils socken av Östergötlands län, vilken egendom lämnar 2,700 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av vissa områden från egendomen.

I skrivelse den 28 mars 1913 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat instrumentet över berörda förrättning samt övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren J. Stånggren år 1911 över egendomen upprättad karta med tillhörande handlingar samt ansökningar dels av torpare och innehavare av lägenheter å egendomen att få inköpa av dem brukade områden, dels av Frans Svensson i Aspholmen att få förvärva hagmark till betesmark åt ett av honom bildat, utanför egendomen beläget eget hem, dels ock av Oskar Helmer Ulén att få inköpa torpet Filbacken under egendomen.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 2 mil från Bankebergs järnvägsstation och 2.5 mil från Linköping, innehåller en sammanlagd areal av 358 hektar 2.2 ar, varav 81 hektar 63 ar tomter och åker, 33 hektar 69.5 ar äng och odlingsmark, 238 hektar 39.5 ar avrösningsjord och 4 hektar 30.2 ar impediment. Härav belöper på den i jordeboken såsom särskild enhet redovisade Vallsås äng, som är belägen 0.8 mil från huvudgården och därifrån skild genom andras ägor, en areal av 36 hektar 23 ar, varav 8 hektar 8.2 ar tomt och åker, 1 hektar 2.5 ar äng, 26 hektar 97.6 ar avrösningsjord och 14.7 ar impediment. Denna lägenhet, som nu brukas till huvudgården samt är bebyggd med en stuga, tillhörig arrendatorn av egendomen, och loge, tillhörig kronan, har av uppskattningsmännen föreslagits att avsöndras och försäljas till bildande av eget hem.

Lägenheten har saluvärderats till 11,050 kronor, därav 3,414 kronor för ståndskog, bestående till största delen av ek, och åsatts ett arrendevärde av 390 kronor. Vid försäljningen borde förbehåll göras därom, att förenämnda stuga ej inginge i försäljningen.

Av övriga å egendomen befintliga lägenheter samt av egendomens torp hava uppskattningsmännen vidare föreslagit, att likaledes för beredande av egna hem följande måtte avsöndras från egendomen och försäljas, nämligen

I. Torplägenheter, försedda med kronan tillhöriga byggnader.

Namn	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar					Salu- värde kr.	Skogs- värde därav kr.	Arren- de- värde kr.	Innehavare
		åker	äng	avrös- nings- jord	im- pedi- ment	Summa				
Stora Hälle- vad	av 1, 2-40, av 45, av 46	3.705	0.776	4.516	0.212	9.209	3,295	604.18	105	Arbetaren K. A. Samuelsen.
Stora Röss- lebacken	av 291, 292, av 299, 300 —347 a, av 357	3.548	10.045	10.288	0.061	23.942	7,405	2,149.88	225	Arbetaren J. E. Karlsson.
Stora Rom	447 a, 501- 540	3.509	3.749	3.596	0.030	10.884	4 180	959.43	125	Torpären K. G. Johansen.

II. Lägenheter försedda med innehavarna tillhöriga byggnader.

Namn	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar					Salu- värde kr.	Skogs- värde därav kr.	Arren- de- värde kr.	Innehavare
		åker	äng	avrös- nings- jord	im- pedi- ment	Summa				
Lilla Halle- vad	av 1, 41—44, av 107	0.190	--	1.134	—	1.324	515	249.15	20	Skomakaren A. Karlsson.
Hästhagen	428—438, av 439	0.860	0.262	2.978	0.002	4.102	835	289.28	35	Jordbruksar- betaren K. Andersson.
Lilla Rom	467—499	0.508	1.478	1.169	0.014	3.169	860	274.76	30	Arbetaren A. Törn.
Brostugan	193, 195— 209	0.860	0.144	2.126	0.104	3.228	785	198.20	30	Muraren Hj. Svensson.

Såsom gemensam väg för Stora och Lilla Rom har upptagits del om 9.8 ar av ägofiguren nr 500.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att berörda sju lägenheter måtte hembjudas respektive innehavare till inköp.

Vid försäljning av torpet Stora Rösslebacken hava uppskattningsmännen ansett förbehåll böra göras om rätt för f. d. rättaren Karl Joh. Johansson att under sin och sin hustrus livstid kvarbo å en å torpet befintlig, av dem innehavd lägenhet Lilla Rösslebacken mot erläggande till köparen av torpet av 20 kronor årligen.

För övrigt borde vid försäljning av samtliga lägenheter förbehåll göras om rätt till utfartsvägar över lägenheterna.

Ehuru enligt vad av handlingarna framgår framställning om förvärvande av egna hem gjorts av ytterligare en del personer, hava uppskattningsmännen ansett, att vidare upplåtelser från egendomen ej vore lämpliga. Härvid hava uppskattningsmännen särskilt framhållit beträffande Frans Svenssons i Aspholmen ansökan, att han redan vore ägare av eget hem, att torpen Oxkullen och Filbacken vore belägna helt inom egendomens ägoområde, varför desamma ej synts uppskattningsmännen lämpa sig för avsöndring, vilket ock vid uppskattningsförrättningen framhållits för vederbörande spekulanter, varvid de förklarar sig avstå från sina framställningar, samt att innehavarna av lägenheterna Östra

och Västra Hult, Hagstugan, Sundstorp och Ängstugan jämväl avstått från sina framställningar.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har, i likhet med vad vederbörande jägmästare föreslagit, hemställt, att den å lägenheten Vallsås nr 1 befintliga ekskog måtte före lägenhetens fränskiljande från egendomen försäljas genom jägmästarens försorg å offentlig auktion. Likaledes syntes det Kungl. Maj:ts befallningshavande, att värdet å ståndskogen å det till avsöndring föreslagna torpet Stora Rösslebacken borde nedbringas genom försäljning av en del ståndskog före upplåtelsen. I övrigt har Kungl. Maj:ts befallningshavande icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Överjägmästaren i östra distriktet har icke haft något att erinra mot värderingsmännens förslag till avsöndringar från Alviken eller mot försäljning av Vallsås äng eller mot ståndskogens värdering. Ekskogen å Vallsås äng, som värderats till 3,350 kronor, borde jämväl enligt överjägmästarens mening särskilt försäljas, varvid saluvärdet å lägenheten borde minskas med nämnda belopp. Även ansåge överjägmästaren 223 timmerträd av tall och gran om 8 tum och däröver i brösthöjd kunna utstämplas till försäljning från Stora Rösslebacken, varigenom denna lägenhets saluvärde skulle minskas med 484 kronor 45 öre.

Domänstyrelsen har biträtt uppskattningsmännens förslag till försäljning av lägenheter från egendomen. Styrelsen har icke ansett sig kunna förorda det framställda förslaget om försäljning av skog å Vallsås äng och Stora Rösslebacken före lägenheternas utbudande, enär beträffande ekskogen å Vallsås äng densamma enligt jägmästarens yttrande vore av mycket dålig beskaffenhet och beträffande ståndskogen å Stora Rösslebacken det ej vore fråga om större värde än 484 kronor 45 öre. Vad anginge uppskattningsmännens förslag om gemensam väg för lägenheterna Stora och Lilla Rom ansåge styrelsen lämpligast lägga vägområdet till Stora Rom med skyldighet för innehavaren härav att lämna innehavaren av Lilla Rom fritt tillträde till samma väg. För övrigt borde samtliga köpare av lägenheter förbehållas rätt att fritt begagna såsom utfartsväg å egendomen befintliga vägar. Vad slutligen anginge sättet för försäljning av ifrågavarande lägenheter ansåge styrelsen Vallsås ängs område med avseende å dess storlek böra försäljas å offentlig auktion.

Mot det av uppskattningsmännen avgivna förslaget till lägenheters försäljning från ifrågavarande egendom har jag i huvudsak intet att erinra. Jag anser emellertid i likhet med domänstyrelsen den för lägen-

heterna Stora och Lilla Rom gemensamt avsatta vägen lämpligen böra tilläggas lägenheten Stora Rom, varigenom denna lägenhets areal ökas till 10 hektar 98.2 ar.

Det av nämnda styrelse gjorda förslaget om försäljning å offentlig auktion av lägenheten Vallsås äng anser jag med hänsyn till lägenhetens storlek vara lämpligt. Beträffande slutligen den ifrågasatta försäljningen av skog å lägenheten Vallsås äng och Stora Rösslebacken före dessa lägenheters upplåtande instämmer jag i vad domänstyrelsen här-om anført.

Under återopande härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen medgiva,

dels att lägenheten Vallsås nr 1, en äng, må å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas enligt nådiga brevet den 29 maj 1874;

dels ock att övriga sju till försäljning föreslagna lägenheter må med härovan angivna områden var för sig från ifrågavarande egendom upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt under förbehåll ej mindre beträffande en var av lägenheterna om rätt till fri utfartsväg än även om skyldighet för blivande ägare av lägenheten Stora Rösslebacken att låta f. d. rättaren Karl Joh. Johansson under sin och sin hustrus livstid kvarbo å en därå befintlig lägenhet, kallad Lilla Rösslebacken, mot en gottgörelse av 20 kronor om året.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga — — — till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:
Curt Rohtlieb.